

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування**

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

**Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

15 травня 2025 р.

**Полтава
2025**

2. Звіт ПІВГ України за 2023 р. URL: https://www.mev.gov.ua/sites/default/files/2025-03/ua-eiti-report-2023-with-limitations14.03.2024_compressed.pdf.

3. Глушко А.Д., Пиріг Я.М. Оптимізація заборгованості підприємства критичної інфраструктури в аспекті зміцнення фінансово-економічної безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 1 (314). С. 47–54.

4. Онищенко С.В., Маслій О.А., Пантась В.В. Ділова активність бізнесу в Україні: цифрова трансформація та сталий розвиток. *Економіка і регіон*. 2024. № 1 (92). С. 136–146. URL: <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/3321>

5. Глушко А.Д., Бикова М.В. Управління ефективністю операційною діяльністю підприємства в аспекті забезпечення фінансово-економічної безпеки. *Економічний простір*. 2023. № 184. С. 143-147.

УДК 336.71(477)

*Золотоус Таміла Юрійвна, Коваленко Поліна Миколаївна,
студентки*

*Науковий керівник: Вовченко Оксана Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»*

ЦИФРОВА ГРИВНЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГРОШОВО- КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ

Цифрова гривня, або е-гривня, – це нова форма національної валюти України, що розробляється Національним банком як відповідь на глобальні тенденції цифровізації фінансової системи. Вона покликана ефективно виконувати всі ключові функції грошей, водночас

доповнюючи наявні готівкову та безготівкову форми гривні. Основною метою її впровадження є створення зручного та доступного платіжного інструменту для всіх учасників економіки: від громадян і бізнесу до державних органів та банківських установ [1]. Розробка е-гривні має потенціал сприяти еволюції платіжної інфраструктури, поширенню безготівкових розрахунків, зниженню вартості транзакцій, підвищенню прозорості фінансових операцій і загальному зміцненню довіри до національної валюти. Важливим аспектом також є її вплив на посилення економічної безпеки та монетарного суверенітету держави. Наразі Національний банк опрацьовує кілька сценаріїв використання цифрової валюти, серед яких – роздрібні безготівкові платежі, взаємодія з віртуальними активами та транскордонні перекази [2].

Використання цифрової гривні дозволить забезпечити прозорість фінансових потоків і посилити контроль над грошовими операціями. Це особливо важливо в умовах зовнішніх і внутрішніх економічних загроз. За допомогою цифрової валюти Національний банк зможе оперативніше реагувати на фінансові кризи, відслідковуючи рух коштів у режимі реального часу та виявляючи потенційні загрози. Крім того, цифрова гривня мінімізує можливості для тіньової економіки та зловживань, оскільки кожна транзакція буде відображена в цифровому просторі. Це сприятиме зміцненню довіри до банківської системи та державної фіскальної політики. Такий рівень прозорості є важливою складовою фінансової безпеки, особливо в умовах кіберзагроз і геополітичної нестабільності [3].

Окрім позитивного впливу на прозорість економіки, цифрова гривня також відкриває нові можливості для реалізації грошово-кредитної політики. Завдяки цифровим технологіям, Національний банк України зможе оперативніше впливати на обсяг грошової маси, швидше реагувати на макроекономічні зміни та ефективніше досягати цільових

показників інфляції. Це особливо актуально у кризових умовах або під час необхідності точкового регулювання економіки.

Пілотний проєкт цифрової гривні, який реалізував НБУ у 2022 році, продемонстрував широкі можливості її використання. Зокрема, е-гривню тестували для виплат соціальної допомоги, проведення оплат у торгівлі, переказів між громадянами, а також у бюджетних розрахунках. Крім того, розглядалася можливість її інтеграції у смарт-контракти. Такий різноманітний функціонал свідчить про здатність цифрової гривні стати універсальним інструментом у різних сферах економічної діяльності [4].

Попри значний потенціал, впровадження цифрової гривні супроводжується низкою викликів. Зокрема, важливо забезпечити високий рівень кіберзахисту платформи, зберегти баланс між прозорістю транзакцій і конфіденційністю користувачів, а також адаптувати нормативно-правову базу до нових умов. Успішна реалізація цифрової валюти вимагатиме комплексного підходу, злагодженої роботи державних інституцій, бізнесу та громадянського суспільства.

У країнах з розвинутими економіками центробанки вбачають у цифровій валюті інструмент підвищення ефективності внутрішніх платежів та засіб посилення фінансової безпеки. Китай завдяки активній роботі над розробленням цифрового юаня прагне вийти в лідери монетарних інновацій на геополітичному рівні. У Швеції е-крона має на меті захист національної валюти в умовах посиленої конкуренції на платіжному ринку з боку приватних грошових ініціатив великих технологічних компаній. Крім цього, оцифрована готівка дозволить шведським громадянам платити за допомогою державної альтернативи, яка гарантує, що дані, отримані в результаті їх покупок, не зберігаються та не комерціалізуються. Індія впровадила цифрову рупію, що дозволило зменшити витрати на обіг готівки та підвищити

ефективність внутрішніх і міжнародних платежів. Це також сприяло зменшенню ризиків у фінансовій системі та зміцненню економічної безпеки країни.

Отже, цифрова гривня є не лише інновацією в платіжній системі, але й стратегічним інструментом для зміцнення економічної безпеки та підвищення ефективності грошово-кредитної політики України. Її впровадження відкриває нові можливості для Національного банку у сфері контролю за грошовою масою, аналізу транзакційних даних та оперативного реагування на макроекономічні виклики. Забезпечуючи прозорість та відстежуваність фінансових потоків, е-гривня сприятиме детінізації економіки та зменшенню корупційних ризиків, що є ключовими аспектами економічної безпеки держави. Можливість регулювання електронних грошових потоків дозволить більш ефективно впроваджувати інструменти грошово-кредитної політики, спрямовані на стимулювання певних секторів економіки або підтримку вразливих верств населення. Інтеграція е-гривні з державними цифровими сервісами підвищить рівень фінансової інклюзії та спростить доступ громадян і бізнесу до сучасних фінансових інструментів, що також є важливим фактором економічної стабільності.

У міжнародному контексті цифрова гривня може сприяти підвищенню конкурентоздатності національної економіки, спрощуючи транскордонні платежі та залучаючи інвестиції в інноваційні технології. Таким чином, впровадження е-гривні є важливим кроком на шляху до побудови більш безпечної, прозорої та ефективної фінансової системи, здатної підтримати сталий економічний розвиток України та її інтеграцію до світового цифрового простору.

Література

1. Вовченко О.С., Левкова І.М. Е-гривня як перспективна цифрова валюта. Тези 74-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та

студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, 25 квітня – 21 травня 2022 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2022. Т 2. С. 384-385.

2. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>

3. Грицай С.О. Перспективи та тенденції появи CBDC в Україні: проект «Е-гривня». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №1. С. 354-359. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/80>.

4. Ніколаєвський Д. Для чого Україні цифрова гривня? *Економічна правда*. 6 лип. 2021. URL: <https://epravda.com.ua/columns/2021/07/6/675679/>

УДК 336.32

***Свистун Людмила Анатоліївна,**
кандидат економічних наук, доцент
Іванов Юрій Юрійович,
студент*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»*

ФІНАНСОВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Поточна ситуація в Україні, спричинена війною, має безпрецедентний вплив на вітчизняну економіку, зокрема, підприємства виробничої сфери. Через військові дії частка збиткових підприємств у 2024 році склала 22,1% (у 2023 році – 22,0%) [1]. Прибуток досяг 1220,6 млрд. грн, або 119,0% порівняно із 2023 роком, збитків допущено на суму